

Naturvernforbundet

1914-2019

Grunnleggeren

Nordal Wille

- Professor i botanikk
- Holdt en flammende tale i Geografisk Selskab i 1909
- Fikk nedsatt komité som stiftet Naturvernforbundet

«Naturens Udseende forandres mere og mere i vort Fædreland, ligesom i alle andre kultiverede Lande, og den Jordoverflade som Naturkræfterne har tildannet i Tidernes Løb, blir forandret, og ofte ødelagt ved Menneskenes Indgriben.»

Nordal Wille, 1909

Naturvernforbundet

Seier: Den gamle mester, fredet 1914

Eiketreet på Krødsherad prestegård

Foto: Svein Harkestad

Naturvernforbundet

Seier: Vettisfossen,
Sogn og Fjordane,
vernet 1924

*«Endnu dundrer nogen fosser
inde mellem fjeldvæggene som
de gjorde det, da landet blev
bygget. Endnu finder vi dypt
inde skogpartier, hvor urskogen
staar (...) Endnu kredser vaak
og ørn om de vilde tinder,
endnu streifer hjorten langs vor
vestkyst (...) La os samle os til
vern om disse skatter!»*

Hjalmar Broch, Thorbjørn Heyerdahl og
Carl Dons, Landsforeningens
årsberetning, 1916

Naturvernforbundet

Norges første miljøaktivist

Hanna Resvoll-Holmsen

- Botaniker
- Kjempet mot oppdemming av Gjende og bygging av kraftverk i Sjoa.
- Første moderne miljøverner

Foto: Borgen, Gustav

Norsk Folkemuseum

«Der fõr som en skræk i mig ved det eventyrlige syn – en skræk for at industriens lange knoklede arm skulde stikke sig herind mellem fjeldene og øse av Gjendes smaragdgrønne vand.»

Hanna Marie Resvoll-Holmsen, 1917

Naturvernforbundet

Seier: Junkerdalen i
Nordland fredet i 1928,
60 km², 60 planter
Foto: Jim T. Kristensen

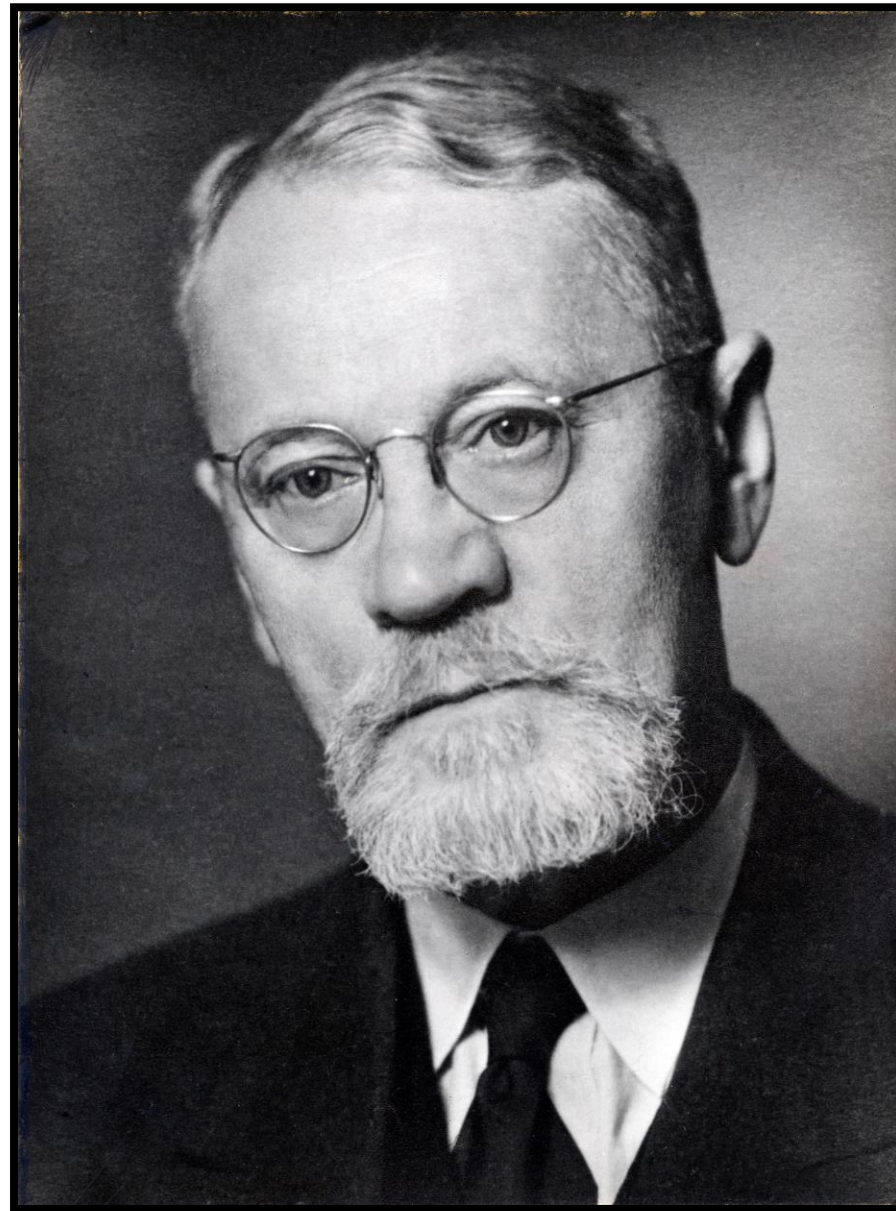

Seier: Helin plantepark i
Oppland fredet som botanisk
naturpark i 1930, 35 km²
Foto: Trarir

Naturverner, polarhelt og landssviker

Adolf Hoel

- Ledet Naturvernforbundet fra 1935-45
- Ledende skikkelse i Norsk polarforskning
- Svalbard
- Dronning Maud Land
- NS-medlem
- Dømt for landssvik etter krigen

«Adolf Hoel var representant for det som kalles norsk ishavsimperialisme. Han ville sikre Norge verdier og landområder i polare strøk.

Frode Gundersen, Natur & miljø nr. 3-2013

Pingviner i Norge!

- Hentet fra Antarktis i 1938
- Satt ut på Røst
- For å øke dyremangfoldet
- Levde i 10-15 år
- Døde ut

Seier: Rondane ble landets første nasjonalpark i 1962
I 1964 fikk vi Landsplan for nasjonalparker. I dag er det 47 nasjonalparker i Norge.
Foto: Cato Edvardsen

Organisasjonsbyggeren

Magne Midttun

Midttun stod i spissen for å omorganisere Landsforbundet for naturvern i Norge til en moderne og demokratisk medlemsorganisasjon. Etter omorganiseringen skrev Aftenposten at det nye forbundet vil sikkert få vind i seilene, noe som i høy grad skulle slå til.

Første generalsekretær: Magne Midttun.
Satt i stillingen i 15 år, fra 1963 til 1978

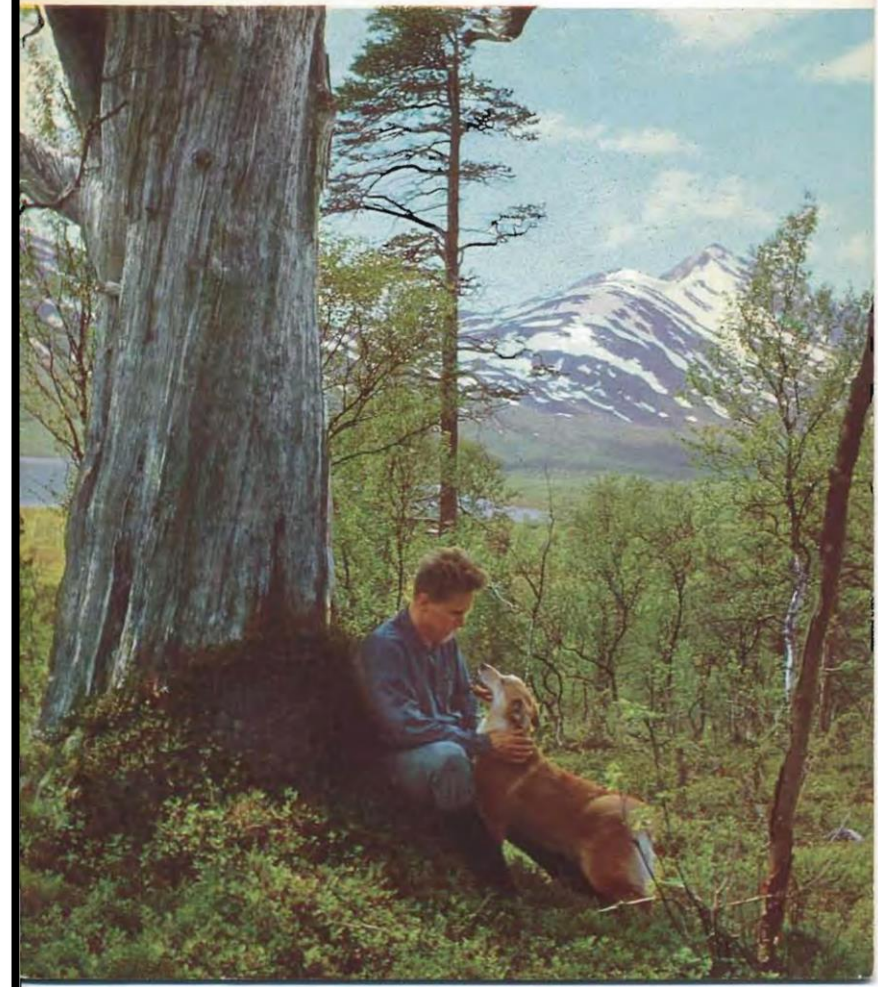
Naturvernforbundet

Kronprins Harald blir
Naturvernforbundets høye
beskytter i 1964
Faksimile: Norsk Natur nr. 1-1965

NORSK
NATUR

1
1965

NORSK
NATUR

2
1965

Naturvernforbundet får sitt eget medlemsblad, Norsk Natur, i 1965.

Kampen om Mardøla, 1970. Miljøfilosofen Sigmund Kvaløy Sætreng blir arrestert under landets første sivil ulydighetsaksjon. Foto: NTB Scanpix

Første kvinnelige leder

Ragnild Sundbye

*Hun var formann i Norges
Naturvernforbund 1972–77 og 1982–
83, i en periode preget av stor
oppmerksomhet og høyt konfliktnivå
rundt natur- og miljøvernarbeidet.
Sundbys naturlige autoritet førte til at
Naturvernforbundet kom vesentlig
styrket ut av denne perioden.*

Norsk biografisk leksikon

Naturvernforbundets første kvinnelige leder:
Professor Ragnild Sundbye, leder 1972-78

Naturvernforbundet

Nei til atomkraft!

Kampen om atomkraft i Norge sto på 1970-tallet. Her jager strilebonden NVE-folkene fra gården sin på Lindås utenfor Bergen, hvor de ønsket å bygge atomkraftverk.
Illustrasjon fra Morgenbladet

Seier: Ånderdalen i Troms blir vernet som nasjonalpark i 1970.

Foto: Hans Kristian Eriksen

Naturvernforbundet

Voldsom strid om vakker elv

Alta-Kautokeinovassdraget

- 1978-81
- Flere store sivil ulydighetsaksjoner
- Alliansse mellom naturvernere og samer.
- Naturvernforbundet gikk til sak mot staten.
- Tapte kampen om vassdraget, men fikk rettslig interesse i naturvernsaker; NNV høringsinstans i saker om natur og miljø.
- Mange elver ble reddet som følge av Altastriden.

Slaget i Stilla, 14. januar 1981. Politiet kuttet lenker, bar aksjonister og fraktet dem bort, fra morgen til kveld. Cirka 800 ble arrestert.

«Oppvigler» og miljøaktivist

Per Flatberg

- Generalsekretær 1978-80
- Sentral i Altakampen
- Sluttet i NNV for å kunne delta i sivil ulydighetsaksjoner
- Dømt for oppvigleri.
- Kongens fortjenstmedalje
- Mangeårig leder av vassdragsvernrådet
- Jobber som frivillig i sekretariatet fra 2014

Seier: Jotunheimen blir vernet
som nasjonalpark i 1980.
Foto: Martin Koren Nesheim

Miljøkjendis og organisasjonsmaker

Dag Hareide

- Generalsekretær 1990-95
- Ble profilert miljøverner
- Var med og startet
Regnskogfondet, Blekkulfs
miljødetektiver og
Miljøheimevernet

Massemobilisering mot gasskraft

- Ny altakamp
- Kjempet mot bygging av gasskraftverk i Øygarden, Kollsnes, Kårstø og Melkøya.
- Krav om CO2-rensing.
- I 2007 åpnet gasskraftverkene på Kårstø og Melkøya

Teltleiren til Fellesaksjonen mot gasskraftverk ble åpnet i Øygarden i juni 1997. Aksjonistene har mye av æren for at byggingen av gasskraftverkene ble utsatt.

På konkursens rand

- Krise, mistillit og kaos.
- I 1998 vaklet Naturvernforbundet på kanten av stupet.
- Gjelden var skyhøy, medlemmene flyktet, organisasjonen var splittet.
- Klima eller klassisk naturvern?
- Heidi Sørensen trakk seg som leder i 1998, generalsekretær gikk av måneden etter.
- Erik Solheim ble ny leder.
- I 2001 var gjelden betalt.

Utrettelig kamp for vern av skog

- Mange seiere i Oslomarka
- Markaloven
- Friluftsliv blir grunn til vern
- Mål om 10 prosent vern av produktiv skog

Gjermond Andersen, daglig leder i NOA, sentral i Naturvernforbundets skogarbeid.

Brobygger og regnskogs- milliardær

Lars Haltbrekken

- Tidligere NU-leder og gasskraftmotstander
- Lengstsittende leder, 2005-2016
- Samlet forbundet i kampen for BÅDE klima OG klassisk naturvern.
- Foreslo at Norge skulle bevilge milliarder til bevaring av verdens regnskoger.

Lars Haltbrekken i Gamle festsal der det hele startet i 1909.

Naturvernforbundet

Seier: Trillemarka blir vernet i 2008, Norges største skogreservat, 147 km²

Seier: Utfasing av PFOS i
brannskum, forbud mot PCB,
flammehemmere, dikosiner
og en lang rekke andre
miljøgifter

Naturvernforbundet

Nei til dumping av gruveslam i Førdefjorden og Repparfjorden

VIKTIG SAK: Kampen mot
gruvedumping i Førdefjorden (bildet)
og Repparfjorden pågår for fullt.

Naturvernforbundet

Dagens leder

Silje Ask Lundberg

- Tidligere NU-leder
- Valgt til leder i Naturvernforbundet i 2017
- Samler Naturvernforbundet i kampen mot klimaendringer, oljeboring, naturrasering plastforurensning og mye mye mer.

18. februar ble Silje Ask Lundberg valgt som leder i Naturvernforbundet på Håndverkeren i Oslo. Silje er den 24. lederen i Naturvernforbundets 105 år lange historie.

Ja til oljefritt Lofoten, Vesterålen og Senja!

VIKTIG SAK: Oljefritt Lofoten,
Vesterålen og Senja. Vunnet flere
ganger. Blir trolig varig vernet mot
oljeboring

Medlemmer i Naturvernforbundet

